

ISSN (Print) 2616-678X
ISSN (Online) 2663-1288

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің

ХАБАРШЫСЫ

BULLETIN

of L.N. Gumilyov
Eurasian National University

ВЕСТНИК

Евразийского национального
университета имени Л.Н. Гумилева

ФИЛОЛОГИЯ сериясы
Серия **ФИЛОЛОГИЯ**
PHILOLOGY Series

№1(126)/2019

1995 жылдан бастап шығады

Издается с 1995 года

Founded in 1995

Жылына 4 рет шығады

Выходит 4 раза в год

Published 4 times a year

Астана, 2019

Astana, 2019

Бас редакторы **Дихан Қамзабекұлы**
филология ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА академигі (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары **Шолпан Жарқынбекова**
филология ғылымдарының докторы, проф. (Қазақстан)

Редакция алқасы

Аскер оғлы Рамиз	Ф.ғ.д., проф. (Әзербайжан)
Ақматалиев Абдылдажан	Ф.ғ.д., проф. (Қырғызстан)
Бахтикиреева Улданай	Ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Беженару Людмила	Ф.ғ.д. проф. (Румыния)
Бейсембаева Жанаргүл	Ф.ғ.к., (Қазақстан)
Біжкенова Айгүл	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Жақыпов Жантас	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Журавлева Евгения	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Жаң Динжиң	PhD, проф. (Қытай)
Ескеева Мағрипа	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Ержласун Гүлжанат	PhD, ассоц. проф. (Түркия)
Қасқабасов Сейіт	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Негимов Серік	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Нұрғали Қадиша	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Нуриева Фануза	Ф.ғ.д., проф. (РФ, Татарстан)
Райхл Карл	Ф.ғ.д., проф. (Германия)
Рахманов Носимхан	Ф.ғ.д., проф. (Өзбекстан)
Риверс Уильям Патрик	PhD, проф. (АҚШ)
Сәтенова Серікгүл	Ф.ғ.д. проф. (Қазақстан)
Султанов Казбек	Ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Тәжібаева Сәуле	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Хисамитдинова Фирдаус	Ф.ғ.д., проф. (РФ, Башқұртстан)
Чернявская Валерия	Ф.ғ.д., проф. (Ресей)
Шәріп Амантай	Ф.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Шәріпова Гүлбану	Ф.ғ.к., доцент м.а. (Қазақстан)
Экиджи Метин	PhD, проф. (Түркия)
Янковский Генрих	PhD, проф. (Польша)

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қ.Сәтбаев к-сі, 2, 408 б.

Тел.: +7(7172) 709-500 (ішкі 31-413)

E-mail: vest_phil@enu.kz

Жауапты редактор, компьютерде беттеген: Илияс Құрманғалиев

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы. ФИЛОЛОГИЯ сериясы
Меншіктенуші: ҚР БжҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМК
ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде 27.03.2018 ж. №16996-Ж тіркеу куәлігімен тіркелген.
Мерзімділігі: жылына 4 рет.
Тиражы: 35 дана
Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қажымұқан к-сі, 12/1, тел.: +7(7172)709-500 (ішкі 31413)

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

Editor-in-Chief **Dihan Kamzabekuly**
Doctor of philology, academician of NAS RK (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief **Zharkynbekova Sholpan**
Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)

Editorial board

Asker ogly Ramiz	Doctor of philology, Prof. (Azerbaijan)
Akmataliyev Abdildajan	Doctor of philology, Prof. (Kyrgyzstan)
Bakhtikireeva Uldanai	Doctor of philology, Prof (Russia)
Beisembayeva Zhanargul	Can. of philology, (Kazakhstan)
Bezhenaru Lyudmila	Doctor of philology, Prof (Romania)
Bizhkenova Aigul	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Chernyavskaya Valeriya	Doctor of philology, Prof. (Russia)
Erzhiasun Güljanat	PhD, assos. Prof (Turkey)
Yeskeyeva Magripa	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Henryk Jankowski	PhD, Prof. (Poland)
Kaskabassov Seit	Doctor of philology, Prof (Kazakhstan)
Khisamitdinova Firdaus	Doctor of philology, Prof. (RF, Bashkortostan)
Metin Ekiji	PhD, Prof. (Turkey)
Negimov Serik	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Nurgali Kadisha	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Nurieva Fanuza	Doctor of philology, Prof. (RF, Tatarstan)
Reichl Karl	Doctor of philology, Prof. (Germany)
Rakhmanov Nasimhon	Doctor of philology, Prof. (Uzbekistan)
Rivers William Patrick	PhD, Prof. (USA)
Satenova Serikkul	Doctor of philology, Prof (Kazakhstan)
Sultanov Kazbek	Doctor of philology, Prof. (Russia)
Sharip Amantay	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Sharipova Gulbanu	Can. of philology, assos. Prof. (Kazakhstan)
Tazhybayeva Saule	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Zhakypov Zhantas	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)
Zhang Dingjing	PhD, Prof. (China)
Zhuravleva Yevgeniya	Doctor of philology, Prof. (Kazakhstan)

Editorial address: 2, Satbayev str., of. 408, Astana, Kazakhstan, 010008
Tel.: +7(7172) 709-500 (ext. 31-413)
E-mail: vest_phil@enu.kz

Executive editor, computer layout: Ilyas Kurmangalyev

Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University PHILOLOGY Series

Owner: Republican State Enterprise in the capacity of economic conduct «L.N.Gumilyov Eurasian National University» Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan

Registered by Ministry of Information and Communication of the Republic of Kazakhstan. Registration certificate No 16996-Ж from 27.03.2018

Periodicity: 4 times a year Circulation: 35 copies

Address of printing house: 12/1 Kazhimukan str., Astana, Kazakhstan 010008; tel.: +7(7172) 709-500 (ext.31413)

© **L.N. Gumilyov Eurasian National University**

Главный редактор **Дихан Камзабекулы**
доктор филологических наук, академик НАН РК (Казахстан)

Зам. главного редактора **Шолпан Жаркынбекова**
доктор филологических наук, проф. (Казахстан)

Редакционная коллегия

Аскероглы Рамиз	д.ф.н., проф. (Азербайджан)
Акматалиев Абдылдажан	д.ф.н., проф. (Киргизстан)
Бахтикиреева Улданай	д.ф.н., проф. (Россия)
Беженару Людмила	д.ф.н., проф. (Румыния)
Бейсембаева Жанаргуль	к.ф.н., (Казахстан)
Бижкенова Айгуль	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Жакыпов Жантас	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Жан Динжин	PhD, проф. (Китай)
Журавлева Евгения	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Ескеева Магрипа	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Ержласун Гульжанат	PhD, ассоц. проф. (Турция)
Каскабасов Сейит	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Негимов Серик	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Нургали Кадиша	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Нуриева Фануза	д.ф.н., проф. (РФ, Татарстан)
Райхл Карл	д.ф.н., проф. (Германия)
Рахманов Насимхон	д.ф.н., проф. (Узбекистан)
Риверс Уильям Патрик	PhD, проф. (США)
Сатенова Серикгуль	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Султанов Казбек	д.ф.н., проф. (Россия)
Тажибаева Сауле	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Хисамитдинова Фирдаус	д.ф.н., проф. (РФ, Башкортостан)
Чернявская Валерия	д.ф.н., проф. (Россия)
Шарип Амантай	д.ф.н., проф. (Казахстан)
Шарипова Гульбану	к.ф.н., и.о. доцент (Казахстан)
Экиджи Метин	PhD, проф. (Турция)
Янковский Хенрих	PhD, проф. (Польша)

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. К.Сатбаева, 2, каб. 408

Тел.: +7(7172) 709-500 (вн. 31-413)

E-mail: vest_phil@enu.kz

Ответственный редактор, компьютерная верстка: Ильяс Курмангалиев

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева. Серия ФИЛОЛОГИЯ

Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК

Зарегистрирован Министерством информации и коммуникаций РК под номером №16996-Ж от 27.03.2018г.

Периодичность: 4 раза в год

Тираж: 35 экземпляров

Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Кажимукана, 12/1, тел.: +7(7172)709-500 (вн.31413)

© Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева

Мазмұны

Фольклор және әдебиеттану

<i>Аймұхамбет Ж.Ә., Қараханқызы Ұ.</i> Мета­мәтін құрылымындағы мифтік символика	8
<i>Айтуғанова С.Ш., Дәулетова А.А.</i> Дала патшайымдары туралы аңыз бен ақиқат ...	16
<i>Аққұлы С.</i> Алаш мемлекеттік армиясының құрылуы хақында	24
<i>Доскеева Ш.А.</i> Ә.Нұршайықовтың эпистолярлық мұрасы	39
<i>Дәуітова Г.Р., Сұлтан Е., Мейрамбекова Л.К.</i> Көне эпостағы мифтік кейіпкерлер	46
<i>Еслям А.Б., Алтысбаев Қ.Қ.</i> З.Ахметов зерттеуіндегі Абайдың шығармашылық мұрасы	54
<i>Жүсіпов Н.Қ., Ибраева А.Т.</i> Бекмұрат Уақатов зерттеулеріндегі халық өлеңдерінің жанрлық жіктелуі	61
<i>Қасқабасов С.А.</i> Томирис – «Мәңгілік ел» идеясының символы	69
<i>Кемеңгер Қ.Р., Діл­дә Ж.Р.</i> М.Мырзахметұлы Бауыржан Момышұлы жайында	77
<i>Өскен Ә.М., Қамзабекұлы Д.</i> Алаштану: текстологиялық жауапкершілік туралы (Ә.Н. Бөкейханның «Жаңа мектеп» журналында жарияланған мақалалары)	84
<i>Садықова Р.Т.</i> Халел Ғаббасов: өмір мен өріс мектептері	94
<i>Химмат Сайед Әли әш-Шазли</i> Орыс әйелдерінің қайғылы тағдыры – орыс адамының дара тұлғасы (Е.Чижованың «Әйелдер уақыты» романы негізінде)	104

Лингвистика

<i>Әбдуәліұлы Б., Көшкінбай Д.</i> Қазақ лексикасындағы құқықтық ақпараттарды зерттеудің жалпы мәселелері	120
<i>Әубәкір С.С., Біжкенова А.Е.</i> Поэтикалық дискурстың ерекшеліктері	127
<i>Досжан Р.А.</i> Тарихи түбірлердің сөзжасамдық қабілеті	135
<i>Ақжигитова А., Елегенова М., Жанзакова А.</i> Қазақстанның лингвистикалық ландшафтындағы көптілділік белгілері (Астана қаласы негізінде)	142
<i>Сарсикеева Г.К., Байоразова Ж.К.</i> Абайдың 38-інші сөзін орыс және ағылшын тілдеріне аудару: салыстырмалы анализ	150
<i>Сейидова С.</i> Әзірбайжан, ағылшын және орыс тілдеріндегі «Жас» концептісі және оның идиоматикалық өкілдігі	157
<i>Сыздықова Г.О., Шолақова А.К.</i> «Ер Төстік» ертегісінің лингвосомиотикалық аспектісі	165

Тіл мен әдебиетті оқыту әдістемесі

<i>Баекеева А.Т., Тәжібаева С.Ж.</i> Тау-кен саласындағы халықаралық терминдерді аудару	173
<i>Ниязова А. Е., Мукатова М.Н.</i> Көптілді ортада шет тілінде сөйлеудің мультилингвалды әрекетін қалыптастыру	183
<i>Смағұлова А., Мұхаметқалиева Г., Балтабаева Г.</i> Сөздерді құрылымдық ұйымдас­тыру (ағылшын және қазақ тілдеріндегі «мұнай газы» термині)	191

Contents

Folklore and Literary Studies

<i>Aimukhambet Zh.A., Karakhankyzy U.</i> Mythical symbolism in the structure of metatext	8
<i>Aituganova S.Sh., Dauletova A.A.</i> The legend and truth about the steppe queens	16
<i>Akkuly S.</i> About the creation of the Alash state army	24
<i>Doskeyeva Sh.A.</i> A.Nurshaikhov's contribution to the epistolary genre	39
<i>Dautova G., Sultan Y., Meirambekova L.K.</i> Mythical characters in the archaic epos	46
<i>Yeslyam A.B., Alpysbayev K.K.</i> Abai's heritage in Z. Akhmetov's research	54
<i>Jysipov N.K., Ibrayeva A.T.</i> Genre classification of folk poems in Bekmurat Uakatov's researches	61
<i>Kaskabasov S.A.</i> Tomiris - Symbol of the Concept of «Мәңгілік ел»	69
<i>Kemenger K.R., Dilda Zh.R.</i> M. Myrzakhmetuly is about Baurzhan Momysuly	77
<i>Osken A.M., Kamzabekuly D.</i> Alash studies: on textual responsibility (Articles by A.N. Bokeykhan, published in «Zhana mektep») journal	84
<i>Sadykova R.T.</i> Khalel Gabbasov: School of life and development	94
<i>Himmat Sayed Ali ash-Shazli</i> The Tragic Fate of the Russian Women and the Symbol of the Russians Identity (According to the Novel by E. Chizhova «Time of Women»)	104

Linguistics

<i>Abdualiuly B., Koshkinbay D.S.</i> General problems of studying legal information in Kazakh lexicon	120
<i>Aubakir S.S., Bizhkenova A.Ye.</i> Features of Poetic Discourse	127
<i>Doszhan R.A.</i> Word-building ability of historical roots	135
<i>Akzhigitova A., Yelegenova M., Zhanzakova A.</i> Multilingual signs in the linguistic landscape of Kazakhstan (the case of Astana)	142
<i>Sarsikeyeva G.K., Baiorazova Zh.K.</i> Translation of Abays 38 th word info Russian and English: comparative analysis	150
<i>Seyidova S.</i> The concept of "Age" and its idiomatic representation in the Azerbaijani, English and Russian languages	157
<i>Syzdykova G.O., Sholakova A.K.</i> Linguosemiotic Aspect of Fairy Tales	165

Methods of teaching language and literature

<i>Bayekeyeva A.T., Tazhibayeva S.Zh.</i> Translating International Terms for Mining Industry	173
<i>Niyazova A. E., Mukatova M.N.</i> Formation of foreign language speech activity in a multilingual environment	183
<i>Smagulova A., Mukhametkaliyeva G., Baltabayeva G.</i> Structural organization of words («Oil gas» term in English and Kazakh)	191

Содержание

Фольклор и литературоведение

<i>Аймухамбет Ж.А., Караханкызы У.</i> Мифическая символика в структуре метатекста	8
<i>Айтуганова С.Ш., Даулетова А.А.</i> Легенда и правда о степных королевах	16
<i>Аккулы С.</i> О создании Алашской государственной армии	24
<i>Доскеева Ш.А.</i> Эпистолярное наследие А. Нуршаихова	39
<i>Даутова Г.Р., Султан Е., Мейрамбекова Л.К.</i> Мифические персонажи в архаическом эпосе	46
<i>Еслям А.Б., Алтысбаев К.К.</i> Творческое наследие Абая в исследованиях З.Ахметова	54
<i>Жусипов Н.К., Ибраева А.Т.</i> Жанровая классификация народных стихов в исследованиях Бекмурата Уакатова	61
<i>Каскабасов С.А.</i> Томирис – символ вечной идеи «Мәңгілік ел»	69
<i>Кеменгер К.Р., Дильда Ж.Р.</i> М. Мырзахметулы о Бауржане Момышулы	77
<i>Оскен А.М., Камзабекулы Д.</i> Алашоведение: о текстологической ответственности (Статьи А.Н.Бокейхана, опубликованные в журнале «Жана мектеп»)	84
<i>Садыкова Р.Т.</i> Халел Габбасов: Школа жизни и развития	94
<i>Химмат Сайед Али аш-Шазли</i> Трагическая судьба русских женщин – символ идентичности русского человека (по роману Е.Чижовой «Время женщин»)	104

Лингвистика

<i>Абдуалиулы Б., Кошкинбай Д.</i> Общие проблемы изучения правовой информации в казахской лексике	120
<i>Аубакир С.С., Бижекенова А.Е.</i> Особенности поэтического дискурса	127
<i>Досжан Р.А.</i> Словообразовательные важности исторических корней	135
<i>Акжигитова А., Елегенова М., Жанзакова А.</i> Многоязычные знаки в языковом ландшафте Казахстана (на примере Астаны)	142
<i>Сарсикеева Г.К., Байоразова Ж.К.</i> Перевод 38-го слова Абая на русский и английский языки: сравнительная анализ	150
<i>Сейидова С.</i> Концепт «Возраст» и его идиоматическое представление на азербайджанском, английском и русских языках	157
<i>Сыздыкова Г.О., Шолакова А.К.</i> Лингвосемиотический аспект волшебных сказок	165

Методика преподавания языка и литературы

<i>Баекеева А.Т., Тажибаева С.Ж.</i> Перевод интернациональных терминов горно-рудной промышленности	173
<i>Ниязова А.Е., Мукатова М.Н.</i> Формирование иноязычной речевой деятельности в мультилингвальной среде	183
<i>Смагулова А., Мухаметкалиева Г., Балтабаева Г.</i> Структурная организация слов (термин «нефтяной газ» в английском и казахском языках)	191

IRSTI 16.31.41

S. Seyidova

Baku Higher Oil School, Baku, Azerbaijan

(E-mail: seyidovasevinj@gmail.com)

The concept of “Age” and its idiomatic representation in the Azerbaijani, English and Russian languages

Abstract. The article discloses the close relationship between language and culture by exploring the semantic field “Age groups”, one of the most specific constituents of macro-field “Time”, in three languages: Azerbaijani, English and Russian. Idiomatic expressions that comprise each sub-group of the semantic field “Age groups”, i.e. “Infancy”, Adolescence”, Youth”, Adulthood”, “Old age”, have been studied to achieve the following goals: 1) by carrying out a semantic analysis to reveal peculiarities of their figurative meanings, spot the cases of semantic richness that allows idioms to represent more than one group and identify their location within semantic fields; 2) to point out the existing similarities and differences in terms of their semantics or grammatical structure; 3) to translate (literal meaning) and interpret idioms to disclose their culture-related and gender-targeted features; 4) by applying a quantitative analysis to identify the frequency use and composition or approximate “size” of the semantic fields that depends on the number of its idiomatic representatives; and 5) to make comparisons between the researched languages. Idioms gathered from a variety of sources have been collated and arranged into semantic groups according to their relevance to each stage in human development.

Keywords: Semantic fields, idiomatic expressions, culture, language.

DOI: <https://doi.org/10.32523/2616-678X-2019-126-1-157-164>

Concepts are mental representations that play a crucial role in all aspects of cognition. They are studied in the cognitive science disciplines of linguistics, psychology, and philosophy. The development of cognitive linguistics has recognized the need to identify and adopt effective methodologies for the research of concepts. This paper aims to study the concept of “Age” by shifting perspective from cognitive aspect to more linguistic one to clearly recognize its representation not only in three languages (Azerbaijani, English, and Russian) but also in cultures they represent. In this regard, an emphasis is placed on idiomatic language that would better disclose the concept of “Age”. Although idioms are automatically decoded by the language module into a certain semantic representation, to see the challenges that comprehension device faces, it is first necessary to consider exactly what constitutes an idiom [1], therefore, an in-depth typological analysis has been taken as a primary objective.

As stated above, an idiomatic representation of the “Age” concept is studied within the semantic micro-field of “Age groups” which is one of the constituents of macro-field of “Time” [2]. In all three research languages (Azerbaijani, English and Russian) idiomatic expressions in the semantic field of “Age groups” are organized according to their relevance to a particular age span, e.g. infancy, childhood, adolescence, adulthood and old age. These sub-groups make up separate and smaller semantic fields that reflect the stages of human growth and development. The primary principle involved in each period is that certain things in life can be learned and/or experienced with age or at a particular age.

The immense diversity of the figurative language used within each sub-group proves that semantic micro-field “Age groups” possesses most heterogeneous nature compared to all other constituents of the macro-field of “Time”, including semantic group “Late”, “Early”, “Never”, “Often”, “Seldom”, and others [2]. For example, Azerbaijani expression “İlanboğan vaxıdır (uşağın)” [3] - lit. The (child’s) age when (he/she) strangles snake(s) represents semantic

field “Infancy” which also implies early childhood when age-related curiosity, lack of knowledge and inexperience result in children’s unintentional exposure to danger. Inability to recognize threat, either implicit or explicit, reveals fearlessness in children (though entirely ungrounded) - the feature which allows to place the above-mentioned idiom on the periphery of semantic field “Boldness” as well.

Unlike Azerbaijani expression, an English idiom “Babe in arms”, although relates to the semantic sub-group “Infancy” as its constituent lexeme “babe” explicitly indicates the very early childhood, evokes also associations with the necessity of being protected as mental representations of “arms” imply “defence”, “shield”, “cushion”, etc. Taking into account that those who first need to be safeguarded from any type of harm are small children, this idiom may also be located in the semantic field “Innocence” as inoffensiveness is among most inherent early childhood features. What guarantees its place close to the nucleus of the above mentioned semantic field is the figurative meaning of the idiom “a naïve / gullible / inexperienced person” (used mainly for young adults) [4]. Ex. He is a babe in arms in financial matters.

Another English idiom “Babe in the woods”, despite possessing constituent “babe” that explicitly indicates the very early childhood, is located only on the periphery of the semantic field “Infancy” as, due to its semantic productivity, it is mainly presented in two other semantic fields: “Innocence” as the idiom is referred to a naïve and defenceless young person who can be easily deceived [5] (location-close to nucleus); and “Inexperience” as its semantics implies also helplessness due to lack of knowledge and/or experience and is exacerbated by mental image of “woods” that triggers associations with the state of being lost (location-nucleus). Ex. Some highly informed people are mere babes in the wood where the stock market is concerned.

In the Russian language phraseologism that represents a small semantic sub-group “Infancy” is “В пелёнках” - lit. “In nappies”. Interestingly, although two other expressions “Молоко на губах не обсохло” - lit. “Milk has not dried up on lips yet”, that conjures up an image of a breastfed child, and “Желторотый птенец” - lit. “Yellow-beaked fledgling”, which pictures a baby bird that has just fledged, belong to the semantic field “Age groups”, they do not relate to the micro-field “Infancy”. Instead they represent group “Adolescence”, which implies the period during which a young person develops from a child into an adult. Furthermore, as for both expressions English equivalent idiom is “Be (still) wet behind ears”, which means “a greenhorn - a very young, naïve person lacking experience at a particular activity”, they enter semantic field “Inexperience” as well.

Because of their universal character, colours have captured attention of many sciences, including linguistics and psychology. It has been proved that colours can carry specific meanings, communicate information and trigger different associations. However, “not all cultures name all colors”, and therefore “color spectrum may change from language to language, culture to culture” [6]. “Color associations are mainly considered as the learned ones that develop from repeated pairings of colors with particular messages, concepts, or experiences” [7], though some scientists claim that associations emerge from “evolutionarily ingrained responses to color stimuli” [8]. For example, “for nonhuman animals, the redness of fruit may signal readiness for eating” [9]. Hence, it can be surmised that colour green relates specifically to something unripe and half-grown. A typical example in the Russian language is expression “Молодо-зелено” - lit. “Young and green” which joins semantic group “Adolescence” as in addition to colour associations with unseasoned fruits and vegetables, its semantic variations include “undeveloped” and “immature”. In English it can be replaced by “greenhorn” as according to Oxford English Dictionary the word “green” is linked to a supposed but unproven Old Teutonic root *grô-, which also lies behind standard English grow, and was first used of humans, to mean immature, raw or inexperienced, in 1548. (The extended meaning of gullible, foolish, open to exploitation followed in 1605) [10].

Similarly, Azerbaijani expression “Ağzından süd iyi gəlir”- lit. “The smell of milk is coming out of (one’s) mouth” is not referred to an infant although indicates the period of life when the main source of nutrition is mother’s milk. It instead describes an adolescent, i.e. a person who is no longer a child but who has not yet become an adult, and is therefore still immature. It also refers to the behaviour. The phrase enters semantic group “Adolescence”. Synonymous expressions “Bığ(ının) yeri (təzəcə) tərleyib”-lit. “The upper lip has (just) sweat for moustache” or “Bığ(ının) yeri (təzəcə) göyərüb”-lit. “The upper lip has (just) greened/has just become green” (i.e. the first signs of moustache appear) describe one of the distinct stages of puberty in boys, and are placed in the semantic group “Adolescence”. As young age is generally associated with lack of experience, both phrases can represent semantic field of “Inexperience”, and be even located on the very periphery of the field “Innocence”.

Another expression “Yumurtadan dünən (təzə, təzəcə) çıxıb”- lit. “Pipped yesterday/Has just pipped” triggers in mind the image of a young bird that cracks the shell of an egg when hatching. Despite mental associations with fledgling, the expression is used to define a young person who is inexperienced and immature. Hence, it may represent both, semantic groups “Adolescence” and “Inexperience”. Among most interesting ‘life span’ representatives of the semantic macro-field of time is Azerbaijani “Oğlan çağı”-lit. “Boy age” which in addition to its presence in the group “Adolescence», also enters semantic field “Seasons” when is used as “Qışın oğlan çağında”[3]-lit. “Winter at (its) boy age” (i.e. winter at its height) which is an explicit example of personification of the winter season.

In Russian, a phraseological unit that in addition to its presence in the semantic field “Adolescence” may also represent group “Youth”, being located on the very periphery of the former and close to the nucleus of the latter, is “Золотая молодежь”-lit “Gold(en) youth”. The expression first appeared in French about two centuries ago, after the Revolution, and addressed young people, the children of “nouveau riche” (i.e. wealthy bourgeois) who had been from a low social class and became very rich. The phrase describes the vulgarity and ostentation of the newly rich man or woman who lacks the nobility and the gentry.

In English, idiomatic expressions that denote young age and may enter either semantic field “Youth” or “Adolescence” are: “The awkward age”(puberty), “One’s early days”, “Be under age” (i.e not adult yet) and “Salad days”. The latter also reveals features of the semantic group “Inexperience” as, due to lexeme “salad”, a supposed chain of close analogies is: salad > green > sprouts > young age > (and finally) lack of experience. This group can be enlarged by: “The tender age” (a youthful age), gender-targeted “Sweet young thing” applied to a cute and innocent young girl or woman, “Bright young thing” used to describe an exuberant, ambitious and glamorous person [11] and “Young Turk” referred to an insurgent member of a group or a political party, particularly the one who agitates for radical reforms and advocates changes within a usually established group [12]. If etymology is traced, in the early 20th century “Young Turks” were members of the Turkish nationalist party (mainly Ottoman exiles, students, civil servants, and army officers) who favoured the replacement of the Ottoman Empire’s absolute monarchy with a constitutional government.

In regard to micro-semantic field “Adulthood”, it comprises the following idioms: “Be of age”, “The full age” (in the UK- 21years old), “Lawful age”, “To come of age” (reach adult status), “The age of consent” (when a person can legally agree to having a sexual relationship). With a special emphasis on mature stage in its semantic representation, grammatically constructed by a negation, another idiom joins the above-mentioned group - “Not born yesterday”. Taking into account that several idiomatic expressions located in the semantic field “Adolescence” ensure their presence in group “Inexperience” as well, due to the fact that young age implies lack of experience, some of those that belong to the semantic field “Adulthood” (e.g. No spring chicken (mainly applied to women and has been used since the early 1700s) [11]; Silver surfer (An elderly

person who is a proficient user of the Internet. Here ‘silver’ is the colour of hair commonly associated with the over 50s.) [13]; and Not born yesterday) may enter the group “Experience” accordingly.

The most expressive semantic field among all that reflect different stages of human development is group “Old age”. Although in all three researched languages there are phrases that help to easily and most vividly conjure up images of old people, e.g. Azerbaijani expression “Birçəyinin ağ vaxtında”- lit. “When forelock goes/turns grey” (applied to women only), there are also those that deserve special attention due to existing peculiarities in their grammatical structure as well as semantics. For example, “Hay-hayı gedib, vay-vayı qalib” which literally means “(One’s) ‘hi-hi’ has gone, ‘vi-vi’ is left”. This phraseological unit is made up of two doubled interjections in the possessive case - “hay-hay” which expresses an admiration, a warm approval and praise (some elements of envy are not excluded), on the one hand, and “vay-vay” that shows compassion and immense pity, on the other hand. Hence, the phraseological unit is used to manifest the fact that most successful, flourishing, productive, healthy, etc., and therefore enviable and desirable period of life has passed, and what is left (i.e. the old age) deserves only sorrow and bitter regret (i.e. Nothing reminds of the previous times).

Since language is rooted in culture, idiomatic expressions function as authentic decoders of cultural values, beliefs and traditions. For example, Azerbaijani phraseological unit “Halvası çalınıb”-lit. “One’s halva has been stirred up”[3] not only indicates the final days of an aged/terminally ill person, and therefore joins the group of temporal phraseological units that constitute semantic field “Old age”, but also conveys the ritual of preparing halva for funeral repast and commemoration days. Traditionally, halva is made from wheat flour, butter and sugar syrup with saffron to pray for and pay tribute to those who passed away. Hence, the above expression is applied to a person whose death is almost approaching. The same semantics is apparent in “Bir ayağı gorda, bir ayağı yerdə” - lit. “One leg is in grave, another is on ground/soil” which is broadly applied to a very old person, though can also be used when someone is terminally ill and may pass away soon.

English idioms that convey the above meaning are “At death’s door” (Ex. There are many parts of the environment that are now at death’s door due to effects of pollution.) and “Like death warmed up” which indicates the state of being extremely ill, commonplace among very old people. However, the latter can only be located on the very periphery of the semantic field “Old age”, as it does not comprise any lexemes that denote age and/or declining years. Nevertheless, what allows it to join the group is semantics of the constituent word “death” which denotes the end of the life of a person or organism and is mainly associated with the old age. For example, “To come to/meet a sticky end” means to die in an unpleasant way.

Other idioms that describe extremely old age are: “Ripe old age” used for over 90, especially those who have had a long healthy life [14]; and “As old as Methuselah” who is a biblical patriarch and a figure in Judaism, Christianity, and Islam. Said to have died at the age of 969, he lived the longest of all figures mentioned in the Bible. His story in the Bible is significant as he is a part of the genealogy that links Adam to Noah [15]. Ex. I know I’ll have a long life because my grandparents were as old as Methuselah when they died.

An idiom that proves the feasibility of remaining happy and energetic despite many years that have passed is “A green old age” (vigorous, not faded). Expressions “Old bloke” (old buffer, card) or “Old codger” are used affectionately to refer to an eccentric but amusing old man. Another representative of the semantic field “Old age” in the English language is “The sands (of life) are running out”, which points out that there is not much time left before death (or the end). The phrase refers to hourglass, in which sand trickles from the top to the bottom. It is typical in English culture to express the passage of time using lexical structures built on associations with hourglass, e.g. “The sands of time”.

By contrast, in the Russian language “sand” - “песок” is not associated with time but dust, and is therefore applied to a very old age of a person or a thing that gathers dust in figurative and literal meanings, respectively. Hence, expression “Песок сыплется (из кого-либо)”-lit. “Sand is pouring out of someone” is used ironically to describe a decrepit old man who is on his last legs – not far from death. Some of the negatively charged phrases are: “Старый пень”-lit. “Old stump” which expresses a disdainful attitude to an old male who may have age-related deficiencies (e.g. mental, hearing, etc.); and “Старый хрен”-lit. “Old horseradish”. Both phraseological units are considered abusive language.

Russian phrases that imply old age also include “Стоять одной ногой в могиле”-lit. “(To) stand with one leg in grave” (equivalent to the Azerbaijani expression mentioned above), “Смотреть в гроб”- lit. “Look into coffin” (archaic) and “Песня (его/её) спета”- lit. “Smb.’s song is sung” which means that one’s end is near. In translation, all three expressions can be replaced by English “(Smb’s) days are numbered”. Other representatives of the semantic group “Old age” are: “В обед сто лет”-lit. “At dinner (will be) one hundred years old” (jokingly about a very old person); and “До клюки дожить”- “To live to a crutch” which implies to reach a very old age when walking is possible if only supported by a stick. Although not applied to a human, expression “Старо как мир” - “Old as the world”/“Old as the hills”/“Old as dirt”(extremely old) joins the same semantic group. The latter evokes comparison with the earth, which has been around for basically forever.

To conclude, based on typological analysis the obtained results include: 1) all three languages (Azerbaijani, English and Russian) provide abundance of idiomatic expressions that describe different stages of human development; 2) the idiomatic language in each sub-group “Infancy”, “Adolescence”, etc. reflects most distinctive features of age groups it relates to; 3) all three languages show almost similar “size” of the semantic fields as there have not been found any major differences in the quantity of idioms and phraseological units in them; 4) among all sub-groups that belong to the semantic field “Age groups” the smallest to appear is “Infancy”, while the one with the largest number of idiomatic constituents is “Old age”; 5) English idioms are less imaginative and possess simpler structures (e.g. ‘adjective + noun’) than Azerbaijani and Russian ones; 6) in regard to figurative meanings, their expressiveness and breadth of mental representation, Azerbaijani expressions proved to be the richest; 7) concerning the cultural aspect, although in all three languages there have been traced a warm attitude to younger people, especially babies, the treatment of older people seems to be more tolerant and sympathetic in Azerbaijani and English cultures as many expressions display touch of gentle humour; 8) among idiomatic expressions that help to define the concept of “Age” in three researched languages the maximum number of the semantic fields one idiom may represent due to its semantic productivity is three.

References

- 1 Swinney D.A., Cutler A. The Access and Processing of Idiomatic Expressions // Journal of Verbal Learning and Verbal Behaviour 18, - P. 523-534 [Electronic resource] - URL: http://pubman.mpdl.mpg.de/pubman/item/escidoc:68668/component/escidoc:68669/cutler_1979_The+access.pdf (Accessed: 24.12.18) - 1979.
- 2 Seyidova S. Structural and semantic features of the phraseological group «Long» in the Azerbaijani, English and Russian languages. [Electronic resource] - URL: <http://repository.enu.kz/handle/123456789/1340> (Accessed: 24.12.18) - 2012.
- 3 Abasquliyev T. English proverbs and their Azerbaijani and Russian equivalents. - Baku: «Science», 1981. - 207 p.
- 4 Kunin A.V. English-Russian phraseological dictionary, State Publishing House of foreign and national dictionaries. - Moscow, 1959. - 1455 p.

- 5 Longman Dictionary. [Electronic resource] - URL: <https://www.ldoceonline.com/dictionary/babe-in-the-woods> (Accessed: 24.12.18)
- 6 Philip G. Connotative meaning in English and Italian Colour-Word Metaphors. [Electronic resource] - URL: <http://amsacta.unibo.it/2265/1/philip.pdf> (Accessed: 24.12.18)
- 7 Elliot A.J., Maier M.A. Color and Psychological Functioning. Current Directions in Psychological Science, Volume: 16 issue: 5, - 2007. - P. 250-254. [Electronic resource] - URL: <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1111/j.1467-8721.2007.00514.x> (Accessed: 24.12.18)
- 8 Mollon J.D. Tho'she kneel'd in that place where they grow... // Journal of Experimental Biology, 1989. - P. 21–38.
- 9 Hutchings J. Color in plants, animals, and man. Color for Science. Art, and Technology, ed. Nassau K, Amsterdam: Elsevier, 1997. - P. 222–246.
- 10 Green J. Green's Dictionary of Slang. [Electronic resource] - URL: <https://www.quora.com/How-did-the-word-green-become-synonymous-with-new-or-inexperienced> (Accessed: 24.12.18)
- 11 Tegin sözdik [The Free Dictionary]. [Electronic resource] - URL: <https://idioms.thefreedictionary.com/babe+in+the+woods> (Accessed: 05.12.18)
- 12 Collins Dictionary. [Electronic resource] - URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/young-turk> (Accessed: 24.12.18)
- 13 Urban Dictionary. [Electronic resource] - URL: <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=old%20as%20dirt> (Accessed: 07.01.19)
- 14 Cambridge Dictionary. [Electronic resource] - URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/a-ripe-old-age> (Accessed: 24.12.18)
- 15 OLDEST.ORG [Electronic resource] - URL: <http://www.oldest.org/religion/people-bible/> (Accessed: 24.12.18)

С. Сеидова

Баку жоғары мұнай мектебі, Баку, Әзірбайжан

Әзірбайжан, ағылшын және орыс тілдеріндегі «Жас» концептісі және оның идиоматикалық өкілдігі

Андатпа. Мақалада «Уақыт топтамасы» семантикалық аймағы мен «Уақыт» арнайы макрополияларының бір-бірінен үш тілде: қазақ, араб және орыс тілдерінде өзара салыстырыла түсіндіріледі. Идиомалық сөз тіркестерін тану үшін – олар: «Жұлдыз шоғыры», «Сәбилік шақ», «Жеткіншектік», «Жастық», «Ересектікке толысу», «Кәрілік» секілді адамди кезеңнен келесі жас жетістігіне жету жолдары сараланып, зерттеу ізденістерін тудырады. «Семантикалық талдау» белгілі бір топқа ұсынылатын идиомамалардың семантикалық құрылымын анықтау, олардың семантикалық топтарындағы бөлінуін анықтау; 2) семантикалық және грамматикалық құрылымдарымен салыстыруда олардың тұрғылықты жері мен ерекшеліктері айқындалады; 3) сөз мағынасының аударылуы мен түсіндіру идиомы, мәдени және гендерлік ерекшеліктерін ашады; 4) идиотехникалық өкілдердің қолжетімділігінен туындайтын, «өлшемi» семантикалды полигонды қолданудың немесе түзетудің жиілігін анықтау үшін қолайлы талдауды қолдану; және 5) салыстырмалы тілдермен салыстыру.

Идиомалар - жинақталған әртүрлі бөлімдерден құрылады және топтық мәнде жинақталып адами кезеңнің даму кезеңіне сәйкес талданады.

Түйін сөздер: семантикалық таным аясы, идиомалық сөз тіркестері, мәдениет, тіл.

С. Сеидова

Бакинская Высшая Школа Нефти, Баку, Азербайджан

Концепт «Возраст» и его идиоматическое представление на азербайджанском, английском и русских языках

Аннотация. Статья раскрывает тесную связь между языком и культурой, исследуя семантическое поле «Возрастные этапы», одну из наиболее специфических составляющих макрополя «Время», на трех языках: азербайджанском, английском и русском. Идиоматические выражения, которые составляют каждую подгруппу семантического поля «Возрастные этапы», то есть «Младенчество», «Отрочество», «Молодежь», «Взрослый возраст», «Старость», были изучены для достижения следующих целей: 1) при помощи семантического анализа определить особенности образного значения идиом, выявить случаи их семантической продуктивности, позволяющей идиомам представлять более одной семантической группы, и определить их расположения в соответствующих семантических полях; 2) определить существующие сходства и различия с точки зрения их семантики или грамматической структуры; 3) перевести (буквальное значение) и представить толкование идиом, а также раскрыть их культурные и гендерные особенности; 4) путем применения количественного анализа определить частоту использования идиом, а также состав семантических полей, что позволит определить их приблизительный «размер», который напрямую зависит от количества входящих в него идиоматических представителей; 5) провести сравнение и сопоставление исследуемых языков. Идиомы, собранные из разных источников, были сгруппированы в семантические группы в соответствии с их актуальностью для каждого этапа развития человека.

Ключевые слова: семантические поля, идиоматические выражения, культура, язык.

References

- 1 Swinney, D.A., Cutler A. İdİsomdıq örnekterge qol jetkizw jäne öñdew [The Access and Processing of Idiomatic Expressions], Journal of Verbal Learning and Verbal Behaviour 18, P. 523-534 [Electronic resorce] Available at: http://pubman.mpdl.mpg.de/pubman/item/escidoc:68668/component/escidoc:68669/cutler_1979_The+access.pdf (Accessed: 24.12.18) - 1979.
- 2 Seyidova S. Äzirbayjandağı «Long» frazeologiyalıq toptarınıñ qurılımdıq jäne semantikalıq ereşelikleri [Structural and semantic features of the phraseological group «Long» in the Azerbaijani], English and Russian languages. [Electronic rtsorse] 2012 Available at: <http://repository.enu.kz/handle/123456789/1340> (Accessed: 24.12.18)
- 3 Abasquliyev T. Ağılşın maqaldarı jäne olardıñ äzirbayjan jäne orıs balamaları [English proverbs and their Azerbaijani and Russian equivalents]. (Science, Baku, 1981, 207 p.).
- 4 Kunin A.V. Ağılşınşa-orıs frazeologiyalıq sözdigi [English-Russian phraseological dictionary]. (State Publishing House of foreign and national dictionaries, Moscow, 1959, 1455 p.).
- 5 Longman sözdigi [Longman Dictionary]. [Electronic resorce] Available at: <https://www.ldoceonline.com/dictionary/babe-in-the-woods> (Accessed: 24.12.18)
- 6 Philip G. Ağılşın jäne İtalyan tilderindegi tüşinikteme mağnası [Connotative meaning in English and Italian Colour-Word Metaphors]. [Electronic resorce] Availabbe at: <http://amsacta.unibo.it/2265/1/philip.pdf> (Accessed: 24.12.18)
- 7 Elliot A.J., Maier M.A. Tüs jäne psixologiyalıq qızmet [Color and Psychological Functioning]. Current Directions in Psychological Science, 16 (5), 250-254 (2007). [Electronic resource] Available at: <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1111/j.1467-8721.2007.00514.x> (Accessed: 24.12.18)
- 8 Mollon J.D. Toğşı olar ösetin jerde tize bastadı [Tho'she kneel'd in that place where they grow..] Journal of Experimental Biology, 1989. P. 21-38.

- 9 Hutchings J. Ösimdiktegi, janwarlar men adamnıñ tüsi. Ğılımğa tüsi [Color in plants, animals, and man. Color for Science]. Art, and Technology: ed. Nassau K, Amsterdam: Elsevier, 1997, P. 222–246.
- 10 Green Jonathon. Jasil sözderdiñ sözdigi [Green’s Dictionary of Slang]. [Electronic resource] Available at: <https://www.quora.com/How-did-the-word-green-become-synonymous-with-new-or-inexperienced> (Accessed: 24.12.18)
- 11 The Free Dictionary [Electronic resource] Available at: <https://idioms.thefreedictionary.com/babe+in+the+woods> (Accessed: 05.12.18)
- 12 Collins sözdigi [Collins Dictionary]. [Electronic resource] Available at: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/young-turk> (Accessed: 24.12.18)
- 13 Collins sözdigi [Urban Dictionary]. [Electronic resource] Available at: <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=old%20as%20dirt> (Accessed: 07.01.19)
- 14 Kembridj sözdigi [Cambridge Dictionary]. [Electronic resource] Available at: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/a-ripe-old-age> (Accessed: 24.12.18)
- 15 OLDEST.ORG [Electronic resource] Available at: <http://www.oldest.org/religion/people-bible/> (Accessed: 24.12.18)

Автор туралы мәлімет:

Сейидова С. – PhD, Баку жоғарғы мұнай мектебі, Ағылшын тілі және гуманитарлық пәндер орталығының доценті, Баку, Әзірбайжан.

Seyidova S. - PhD, Baku Higher Oil School, The English Language and Humanitarian Disciplines Center, Baku, Azerbaijan.

**«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы.
Филология сериясы» журналында мақала жариялау ережесі**

1. Журналдың мақсаты. Филология ғылымдарының өзекті мәселелерін, тіл және әдебиетті оқыту әдістемелерін және де ғылыми конференциялардың ең маңызды материалдарын, библиографиялық шолу мен сын пікірлерді көрсететін әдебиеттану және тілтану саласындағы мұқият тексеруден өткен түпнұсқа ғылыми жұмыстарды жариялау.

2. Журналда мақаланы жариялаушы автор Ғылыми басылымдар бөліміне (*мекен-жайы: 010008, Қазақстан, Астана қаласы, Қ. Сәтпаев көшесі, 2, Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Бас ғимарат, 408 кабинет*) қолжазбаның қол қойылған 1 дана қағаз нұсқасын тапсыру және **Word** форматындағы нұсқасын **vest_phil@enu.kz** электрондық поштасына жіберу қажет. Қағазға басылған мақала мәтіні мен электронды нұсқасы бірдей болулары қажет. Мақаламен бірге автордың жұмыс орнынан **Ілеспе хат** та тапсырылуы қажет. Мақалалар **қазақ, орыс, ағылшын** тілдерінде қабылданады.

3. Авторлардың редакцияға мақалаларды жіберуі «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысында» басуға және шет тіліне аударып, қайта басуға келісімін білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы өз туралы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің жоқтығына, барлық көшірмелердің, кестелердің, сұлбалардың, иллюстрациялардың тиісті түрде рәсімдеуіне кепілдеме береді.

4. Ұсынылатын мақала көлемі (жекедеректер мен әдебиеттер тізімін қоса):

- мақалалар үшін - 8 ден 16 бетке дейін;
- сын пікірлер (монографияға, кітапқа) және конференция туралы пікір - 6 дан 12 бетке дейін.

5. Мақала мәтінінің пішіні:

- **Microsoft Word** (docx) форматындағы файлда;
- **Times New Roman** шрифінде;
- жақтау жолағы 2x2x2x2;
- 1,5 жоларалық интервалы;
- 14 кегл;
- мәтінді жақтау көлеміне сәйкестендіру керек;
- Әрбір азатжол қызыл сызықтан басталуы қажет (1 см шегініс);
- **транслитерация** Library of Congress (LC) жүйесінде жасалуы керек.

Мақаланы құру сұлбасы:

XҒТАР <http://grnti.ru/> - бірінші жолдың сол жақтауында;

Автор(лар) туралы метамәліметтердің мазмұны (Рәсімдеу үлгісі / Образец оформления статьи / Template қараңыз)

Автор(лар)дың аты-жөні – жолдың ортасында **қою әріппен** жазылады;

Мекеменің толық атауы, қаласы, мемлекеті (егер авторлар әртүрлі мекемелерде жұмыс істесе, онда автордың тегі мен тиісті мекеменің қасында бірдей белгіше қойылады) Автор(лар)дың **E-mail**-ы – жақша ішінде (*курсивпен*);

Мақала атауы – жолдың ортасында (жартылай қоюмен)

Аңдатпа – (100-200 сөз) формуласыз, мақаланың атауын мейлінше қайталамауы қажет; әдебиеттерге сілтемелер болмауы қажет; мақаланың құрылысын (кіріспе, зерттеу әдіснамасы мен әдістемесі, зерттеу нәтижелері, қорытынды) сақтай отырып, мақаланың қысқаша мазмұны берілуі қажет.

Түйін сөздер («Түйін сөздер» сөз тіркесі **жартылай қоюмен** белгіленеді) (5-8 сөз немесе сөз тіркестері) - Түйін сөздер зерттеу тақырыбын өте дәл бейнелеу керек, сонымен қатар, ақпараттық-ізвестіру жүйелерінде мақаланы жеңіл табуға мүмкіндік беретін мақала мәтінінің терминдерін және де басқа маңызды ұғымдарды қамтуы қажет.

Мақаланың негізгі мәтіні кіріспені, мақсат пен міндеттерді қоюлуын, зерттеу тақырыбы бойынша жұмыстардың шолуын, зерттеу әдістерін, нәтижелер/талқылау қорытынды қамтуы қажет (жоларалық интервал - 1, азат жол «қызыл жолдан» - 1 см, беттеу жолағы – еніне сай жасалады.

Кестелер, суреттер – аталғаннан кейін орналастырылады. Әр иллюстрация қасында оның аталуы болуы қажет. Сурет айқын әрі сканерден өтпеген болуы керек.

Мақаладағы формулалар тек мәтінде оларға сілтеме берілсе ғана нөмірленеді.

Жалпы қолданыста бар аббревиатуралар мен қысқартулардан басқаларына міндетті түрде алғаш қолданғанда түсініктеме берілуі қажет.

Қаржылай көмек туралы ақпарат бірінші бетте көрсетіледі.

Әдебиеттер тізімі. Мәтінде әдебиеттерге сілтеме тікжақшаға алынады. Мәтіндегі әдебиеттер тізіміне сілтемелердің нөмірленуі мәтінде қолданылуына қатысты жүргізіледі: мәтінде кездескен әдебиетке алғашқы сілтеме [1, 153 б.] арқылы, екінші сілтеме [2, 185 б.] арқылы т.с.с. жүргізіледі. Мақаланың негізгі мәтініндегі кітапқа сілтеме қолданылған беттерді көрсету керек (мысалы, [1, 45 б.].

Жарияланбаған еңбектерге сілтемелер жасалмайды. Сонымен қатар, рецензиядан өтпеген басылымдарға да сілтемелер жасалмайды (әдебиеттер тізімін, әдебиеттер тізімінің ағылшынша әзірлеу үлгісін төмендегі мақаланы рәсімдеу үлгісінен қараңыз).

Мақала соңындағы әдебиеттер тізімінен кейін библиографиялық мәліметтер орыс және ағылшын тілінде (егер мақала қазақ тілінде жазылса), қазақ және ағылшын тілінде (егер мақала орыс тілінде жазылса), орыс және қазақ тілінде (егер мақала ағылшын тілінде жазылған болса) беріледі.

Авторлар туралы мәлімет: аты-жөні, ғылыми атағы, қызметі, жұмыс орны, жұмыс орнының мекенжайы, телефон, e-mail – қазақ, орыс және ағылшын тілінде толтырылады.

6. Қолжазба мұқият тексерілген болуы қажет. Техникалық талаптарға сай келмеген қолжазбалар қайта өңдеуге қайтарылады. Қолжазбаның кейін қайтарылуы, оның журналда басылуына жіберілуін білдірмейді.

7. Электронды корректурамен жұмыс істеу. Ғылыми басылымдар бөліміне түскен мақалалар жабық (анонимді) тексеруге жіберіледі. Эксперттер ұсынылған мақалаға оның жариялау мүмкіндігі, жақсарту қажеттілігі немесе қабылданбауы туралы дәлелді қорытындысын қамтитын жазбаша сын пікір береді. Жарамсыз деп таныған мақала қайтара қарастырылмайды. Мақаланы түзетуге ұсыныс берген жағдайда авторлар үш күн аралығында мақаланың корректурасын жіберу керек. Мақаланың түзетілген нұсқасы мен автордың рецензентке жауабы редакцияға жіберіледі. Оң сын пікірлер алған мақалалар оларды талқылау және басылымға бекіту үшін журналдың редакциялық алқасына ұсынылады.

Журналдың басылым жиілігі: жылына 4 рет.

8. Төлемақы. Басылымға рұқсат етілген мақала авторларына келесі реквизиттер бойынша төлем жасау қажет (ЕҰУ қызметкерлері үшін - 4500 тенге; басқа ұйым қызметкерлеріне - 5500 тенге).

Реквизиттері:

1) АО «Банк ЦентрКредит»
БИК банка: KСJBKZKX
ИИК: KZ978562203105747338 (KZT)
Кнп 861
Кбе 16

2) АО «Bank RBK»
Бик банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073 (KZT)

3) АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847

«Мақала үшін, автордың АТЫ-ЖӨНІ»

Provisions on articles submitted to the journal “Bulletin of the L.N. Gumilyov Eurasian National University. Philology Series”

1. Goal of the journal. Publication of carefully selected original scientific papers in the fields of literary studies, linguistics, reflecting the actual problems of philology, language and literature teaching methods, most significant proceedings of scientific conferences, bibliographic summaries and reviews.

2. An author who wishes to publish a paper in the journal must submit the paper in one hard copy (printed version), signed by the author, to the scientific publication office (at the address: 010008, the Republic of Kazakhstan, Astana, Satpayev St., 2. The L.N. Gumilyov Eurasian National University, Main Administrative Building, Office 408) and by e-mail **vest_phil@enu.kz** in **Word** format. At the same time, strict compliance between Word-version and the hard copy is required. And also the authors need to submit a cover letter.

Language of publications: Kazakh, Russian, English.

3. Submission of papers to the scientific publication office means the authors' consent to the right of the Publisher, the L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish papers in the journal and their re-publication in any foreign language. By submitting the text of the paper for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about themselves, lack of plagiarism and other forms of unauthorized use in the article, proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, and illustrations.

4. The recommended volume of the paper (including metadata and references):

- for papers – between 8-16 pages;
- for reviews (of monographs, books), reviews on conferences – between 6-12 pages.

5. Text formatting requirements:

- Microsoft Word file format (docx);
- Times New Roman font;
- the size of the fields 2 * 2 * 2 * 2;
- line spacing 1,0;
- size 14;
- text alignment in width;
- each paragraph beginning with the main line (indent 1 cm);
- transliteration is carried out according to the Library of Congress (LC) system.

Structure of the article:

IASTI <http://grnti.ru/> – first line, left

The content of the metadata about the author (see Рәсімдеу үлгісі / Paper template)

Initials and Surname of the author (s) – center alignment, italics

Full name of the affiliation, city, country (if the authors work in different organizations, you need to put the same icon next to the name of the author and the corresponding organization)

Author's e-mail (s) – in brackets (italics)

Paper title – center alignment (bold)

Abstract (100-200 words) must not contain formulas or repeat the content of the paper; it must not contain bibliographic references; it must reflect the summary of the paper, preserving the structure of the paper – introduction, methodology and research methods, research results, conclusion.

Key words (the phrase «Keywords» is bold) (5-8 words/word groups). Keywords must be extremely accurate to reflect the subject area of the study, include terms from the text of the paper and other important concepts that make it possible to facilitate and expand the possibilities of finding the paper by means of an information retrieval system).

The main text of the paper must contain an introduction, setting goals and objectives, a review of works on the research topic, research methods, results / discussions conclusion / conclusions – line spacing – 1, «main line» indent – 1.25 cm, justified alignment.

Tables, figures must be placed after the mention. Each illustration must be followed by the inscription. Figures should be clear, clean, and unscanned. Only those formulas referenced in the text are subjected to numbering.

All abbreviations and shprtenings, with the exception of obviously well-known, must be decoded when first used in the text.

Information about the financial support of the work is indicated on the first page in the form of a footnote.

References. In the text, references are indicated in square brackets. References must be numbered strictly in the order of mention in the text. The first reference in the text to a reference must have the number [1, 153 p.], the second – [2, 185 p.], Etc. The reference to the book in the main text of the article should be accompanied by an indication of the pages used (for example, [1, 45 p.]). Links to unpublished works are not allowed. Undesirable references to unlicensed publications are not recommended (examples of the description of the list of references, descriptions of the list of references in English, see below in the sample article).

At the end of the paper, after the list of references, it is necessary to indicate bibliographic data in Russian and English (if the paper is in Kazakh), in Kazakh and English (if the paper is in Russian) and in Russian and Kazakh (if the paper is in English language).

Information about the authors: last name, first name, patronymic, scientific degree, position, affiliation, full business address, telephone, e-mail – in Kazakh, Russian and English.

6. The manuscript must be carefully verified. Non-compliant manuscripts will be returned for revision. Returning for revision does not mean that the manuscript has been accepted for publication.

7. Work with electronic proofreading. Papers submitted to the Department of Scientific Publications (editing office) are sent for anonymous review. Experts give a written review of the submitted paper with a reasoned conclusion about the possibility of its publication, the need to send for revision or (rejection) of the paper. Papers that have received a negative review are not accepted for reconsideration. Authors should, within three days, send the proofreading of the paper if it is decided to finalize the paper. Corrected versions of papers and the author's response to the reviewer are sent to the editor. Papers with positive reviews are submitted to the editorial board of the journal for discussion and approval for publication.

Periodicity of the journal: 4 times a year.

8. Payment. Authors who have received a positive opinion on publication must pay to the following banking details (for ENU employees – 4,500 KZT, for outside organizations – 5,500 KZT):

Реквизиты:

1) АО «Банк ЦентрКредит»
БИК банка: КСJBKZKX
ИИК: KZ978562203105747338 (KZT)
Кнп 861
Кбе 16

2) АО «Bank RBK»
Бик банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073 (KZT)

3) АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847

«For the publication, Name of the author»

Положение о рукописях, представляемых в журнал «Вестник Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева. Серия Филология»

1. Цель журнала. Публикация тщательно отобранных оригинальных научных работ в области литературоведения и языкознания, отражающих актуальные проблемы филологических наук, методы преподавания языка и литературы, а также наиболее значимые материалы научных конференций, библиографические обзоры и рецензии.

2. Автору, желающему опубликовать статью в журнале, необходимо представить рукопись в твердой копии (распечатанном варианте) в одном экземпляре, подписанном автором, в Отдел научных изданий (по адресу: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сатпаева, 2, Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Учебно-административный корпус, каб. 408) и по e-mail vest_phil@enu.kz. При этом должно быть строго выдержано соответствие между Word-файлом и твердой копией. А также авторам необходимо представить **сопроводительное письмо**.

Язык публикаций: казахский, русский, английский.

3. Отправление статей в редакцию означает согласие авторов на право Издателя – Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева – публикации статей в журнале и переиздания их на любом иностранном языке. Представляя текст работы для публикации в журнале, автор гарантирует правильность всех сведений о себе, отсутствие плагиата и других форм неправомерного заимствования в рукописи, надлежащее оформление всех заимствований текста, таблиц, схем, иллюстраций.

4. Рекомендованный объем (включая метаданные и список литературы):

- для статей – от 8 до 16 страниц;
- для рецензий (на монографии, книги), отзывов о конференциях – от 6 до 12 страниц.

5. Требования к форматированию текста:

- формат файла Microsoft Word (docx);
- шрифт Times New Roman;
- размер полей 2*2*2*2;
- междустрочный интервал 1,0; – кегль 14;
- выравнивание текста по ширине;
- каждый абзац должен начинаться с красной строки (отступ 1 см);
- транслитерация осуществляется по системе Library of Congress (LC).

Схема построения статьи:

ГРНТИ <http://grnti.ru/> – первая строка, слева

Содержание метаданных об авторе (см. Рәсімдеу үлгісі/Образец оформления статьи/ Template)

Инициалы и фамилия автора(ов) – выравнивание по центру (начертание курсивом)

Полное наименование организации, город, страна (если авторы работают в разных организациях, необходимо поставить одинаковый значок около фамилии автора и соответствующей организации)

E-mail автора(ов) – в скобках (начертание курсивом)

Название статьи – выравнивание по центру (начертание полужирным)

Аннотация (100-200 слов) не должна содержать формулы, по содержанию повторять название статьи; не должна содержать библиографические ссылки; должна отражать краткое содержание статьи, сохраняя структуру статьи – введение, методологию и методику исследования, результаты исследования, заключение.

Ключевые слова (словосочетание «Ключевые слова» выделяется полужирным) (5-8 слов/словосочетаний). Ключевые слова должны предельно точно отражать предметную область исследования, включать термины из текста статьи и другие важные понятия, позволяющие облегчить и расширить возможности нахождения статьи средствами информационно-поисковой системы).

Основной текст статьи должен содержать введение, постановку цели и задач, обзор работ по теме исследования, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы – межстрочный интервал – 1, отступ «красной строки» – 1,25 см, выравнивание по ширине.

Таблицы, рисунки необходимо располагать после упоминания. С каждой иллюстрацией должна следовать надпись. Рисунки должны быть четкими, чистыми, несканированными. В статье нумеруются лишь те формулы, на которые по тексту есть ссылки.

Все аббревиатуры и сокращения, за исключением заведомо общеизвестных, должны быть расшифрованы при первом употреблении в тексте.

Сведения о финансовой поддержке работы указываются на первой странице в виде сноски.

Список литературы. В тексте ссылки обозначаются в квадратных скобках. Ссылки должны быть пронумерованы строго по порядку упоминания в тексте. Первая ссылка в тексте на литературу должна иметь номер [1, 153 с.], вторая - [2, 185 с.] и т.д. Ссылка на книгу в основном тексте статьи должна сопровождаться указанием использованных страниц (например, [1, 45 с.]). Ссылки на неопубликованные работы не допускаются. Нежелательны ссылки на нецензурируемые издания (примеры описания списка литературы, описания списка литературы на английском языке см. ниже в образце оформления статьи).

В конце статьи, после списка литературы, необходимо указать библиографические данные на русском и английском языках (если статья оформлена на казахском языке), на казахском и английском языках (если статья оформлена на русском языке) и на русском и казахском языках (если статья оформлена на английском языке).

Сведения об авторах: фамилия, имя, отчество, научная степень, должность, место работы, полный служебный адрес, телефон, e-mail – на казахском, русском и английском языках.

6. Рукопись должна быть тщательно выверена. Рукописи, не соответствующие техническим требованиям, будут возвращены на доработку. Возвращение на доработку не означает, что рукопись принята к опубликованию.

7. Работа с электронной корректурой. Статьи, поступившие в Отдел научных изданий (редакция), отправляются на анонимное рецензирование. Эксперты дают письменную рецензию на представленную статью с мотивированным заключением о возможности ее опубликования, необходимости направить на доработку или (отклонении) статьи. Статьи, получившие отрицательную рецензию, к повторному рассмотрению не принимаются. Авторам в течение трех дней необходимо отправить корректуру статьи в случае принятия решения о доработке статьи. Исправленные варианты статей и ответ автора рецензенту присылаются в редакцию. Статьи, имеющие положительные рецензии, представляются редколлегии журнала для обсуждения и утверждения для публикации.

Периодичность журнала: 4 раза в год.

8. Оплата. Авторам, получившим положительное заключение к опубликованию, необходимо произвести оплату по следующим реквизитам (для сотрудников ЕНУ – 4500 тенге, для сторонних организаций – 5500 тенге):

Requisites:

1) АО «Банк ЦентрКредит»
БИК банка: КСJBKZKX
ИИК: KZ978562203105747338 (KZT)
Кнп 861
Кбе 16	2) АО «Bank RBK»
Бик банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073 (KZT)
	3) АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847

«За публикацию ФИО автора»

Редактор: Дихан Қамзабекұлы
Шығарушы редактор: І.Р. Құрманғалиев
Дизайн: Ілияс Рысбекұлы

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
ХАБАРШЫСЫ. Филология сериясы.
- 2019. - 1 (126). - Астана: ЕҰУ. 202-б.
Шартты б.т. - 18,0 Таралымы - 35 дана

Мәтін мазмұнына типография жауап бермейді.

Редакция мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы,
Астана қаласы, Қ. Сәтбаев көшесі, 2.

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Тел.: +7(7172) 709-500 (ішкі 31-413)

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
баспасында басылды